הכל שוחטין פרק ראשון חולין ה.

לא הוה מפליג נפשיה מינה מגלן אילימא מדכתיב [1]כמוני כמוך כעמי כעמך אלא מעתה כסוסי כסוסיך הכי נמי אלא מה דהוי אסוסיך תהוי אסוסי ה"נ מאי דהוי עלך ועילוי עמך תיהוי עלי ועילוי עמי אלא מהכא [2]ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה יושבים איש על כסאו מלובשים בגדים בגורן פתח שער שומרון מאי גורן אילימא גורן ממש אטו שער שומרון גורן הוה אלא כי גורן [3]דתנן [4]סנהדרין היתה כחצי גורן עגולה כדי שיהו רואין זה את זה לימא מסייע ליה [5]והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב [6]ואמר רב יהודה אמר רב מבי טבחי דאחאב על פי הדבור שאני מאי עורבים אמר רבינא עורבים ממש א"ל רב אדא בר מניומי ודלמא תרי גברי דהוי שמייהו עורבים מי לא כתיב [7]ויהרגו את עורב בצור עורב ואת זאב וגו' א"ל איתרמאי מילתא דתרוייהו הוה שמייהו עורבים [8]ודלמא על שם מקומן מי לא כתיב [9]וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה וקשיא לן קרי לה נערה וקרי לה קטנה וא"ר פדת קטנה דמן נעורן אם כן עורבים מיבעי ליה לימא מסייע ליה [10]הכל שוחטין ואפילו כותי ואפילו ערל ואפילו ישראל [11]מומר האי ערל ה"ד אילימא שמתו אחיו מחמת מילה האי ישראל מעליא הוא אלא פשיטא מומר לערלות אימא סיפא ואפילו ישראל מומר ה"ד אי מומר לדבר אחד היינו מומר לערלות אלא לאו מומר לעבודת כוכבים וכדרב ענן לא לעולם אימא לך מומר לעבודת כוכבים לא דאמר מר: [12]חמורה עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה אלא מומר לאותו דבר וכדרבא מיתיבי [13]מכם [14]ולא כולכם [15]להוציא את המומר מכם בכם חלקתי [16]ולא באומות מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה מכאן אמרו [17]מקבלין קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבתות בפרהסיא הא גופא קשיא אמרת מכם ולא כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין קרבנות מפושעי ישראל הא לא קשיא רישא [18] מומר לכל התורה כולה מציעתא מומר לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבת בפרהסיא האי מומר היכי דמי אי מומר לכל התורה כולה היינו רישא ואי מומר לדבר אחד קשיא מציעתא אלא לאו [19]הכי קאמר חוץ מן המומר לנסך את היין ולחלל שבתות בפרהסיא [20]אלמא מומר לעבודת כוכבים הוה מומר לכל התורה כולה ותיובתא דרב ענן תיובתא והא מהכא נפקא מהתם נפקא

מעם

לא הוה מפליג נפשיה מינה מגלן אילימא מדכתיב כמוני כמוך כעמי כעמך אלא מעתה כסוסי כסוסיך הכי נמי אלא מה דהוי אסוסיך תהוי אסוסי ה"נ מאי דהוי עלך ועילוי עמך תיהוי עלי ועילוי עמי אלא מהכא ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה יושבים איש על כסאו מלובשים בגדים בגורן פתח שער שומרון מאי גורן אילימא גורן ממש אטו שער שומרון גורן הוה אלא כי גורן דתנן סנהדרין היתה כחצי גורן עגולה כדי שיהו רואין זה את זה לימא מסייע ליה והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ואמר רב יהודה אמר רב מבי טבחי דאחאב על פי הדבור שאני מאי עורבים אמר רבינא עורבים ממש א"ל רב אדא בר מניומי ודלמא תרי גברי דהוי שמייהו עורבים מי לא כתיב ויהרגו את עורב בצור עורב ואת זאב וגו' א"ל איתרמאי מילתא דתרוייהו הוה שמייהו עורבים ודלמא על שם מקומן מי לא כתיב וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה וקשיא לן קרי לה נערה וקרי לה קטנה וא"ר פדת קטנה דמן נעורן אם כן עורבים מיבעי ליה לימא מסייע ליה הכל שוחטין ואפילו כותי ואפילו ערל ואפילו ישראל מומר האי ערל ה"ד אילימא שמתו אחיו מחמת מילה האי ישראל מעליא הוא אלא פשיטא מומר לערלות אימא סיפא ואפילו ישראל מומר ה"ד אי מומר לדבר אחד היינו מומר לערלות אלא לאו מומר לעבודת כוכבים וכדרב ענן לא לעולם אימא לך מומר לעבודת כוכבים לא דאמר מר: חמורה עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה אלא מומר לאותו דבר וכדרבא מיתיבי מכם ולא כולכם להוציא את המומר מכם בכם חלקתי ולא באומות מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה מכאן אמרו מקבלין קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבתות בפרהסיא הא גופא קשיא אמרת מכם ולא כולכם להוציא את המומר והדר תני מקבלין קרבנות מפושעי ישראל הא לא קשיא רישא מומר לכל התורה כולה מציעתא מומר לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבת בפרהסיא האי מומר היכי דמי אי מומר לכל התורה כולה היינו רישא ואי מומר לדבר אחד קשיא מציעתא אלא לאו הכי קאמר חוץ מן המומר לנסך את היין ולחלל שבתות בפרהסיא אלמא מומר לעבודת כוכבים הוה מומר לכל התורה כולה ותיובתא דרב ענן תיובתא והא מהכא נפקא מהתם נפקא

מעם

על פי הדבור שאני. ופ"ת ולמאי דס"ד א]דלא הוי ע"פ הדבור תקשי להא אמר רב כשר שנתעלם מן העין אסור לקמן (דף לה.) ויש לומר דזה היה יודע שהיה קומץ ע"פ הדבור דלאו משל עובד כוכבים קא מייתי אבל לא ס"ד שבא הדבור להתיר האיסור שחיטת עובדים לאחאב:

קרי לה נערה וקרי לה קטנה. בפרק בתרא דסוטה (דף מו:) דרש נערה שהיו מעוברים מן המלות והכא לא שייך למדרש הכי: **דמן** נעורן. שם מקום דכתיב (כד"ה א' ז) למזרח נערן ולמערב גזר: **עורביים** מבעי ליה. ואף על גב דכתיב עבריים מצרים ולא כתיב עבריים מצריים התם ליכא למיטעי: **מכם** ולא כולכם להוציא את המומר. תימה להא לישנא דלקמן לא שייך למדרש הכי: **דמן** נעורן. שם מקום דכתיב (כד"ה א' ז) למזרח נערן ולמערב גזר: **עורביים** מבעי ליה. ואף על גב דכתיב עבריים מצריים ולא כתיב עבריים מצריים התם ליכא למיטעי: **מכם** ולא כולכם להוצא את המומר. תימה להא לישנא דלקמן לא שייך למדרש הכי: **דמן** נעורן. שם מקום דכתיב

לא הוה מפליג נפשיה מינה מגלן אילימא מדכתיב כמוני כמוך כעמי כעמך אלא מעתה כסוסי כסוסיך הכי נמי אלא מה דהוי אסוסיך תהוי אסוסי ה"נ מאי דהוי עלך ועילוי עמך תיהוי עלי ועילוי עמי אלא מהכא ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה יושבים איש על כסאו מלובשים בגדים בגורן פתח שער שומרון מאי גורן אילימא גורן ממש אטו שער שומרון גורן הוה אלא כי גורן דתנן סנהדרין היתה כחצי גורן עגולה כדי שיהו רואין זה את זה לימא מסייע ליה והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ואמר רב יהודה אמר רב מבי טבחי דאחאב על פי הדבור שאני מאי עורבים אמר רבינא עורבים ממש א"ל רב אדא בר מניומי ודלמא תרי גברי דהוי שמייהו עורבים מי לא כתיב ויהרגו את עורב בצור עורב ואת זאב וגו' א"ל איתרמאי מילתא דתרוייהו הוה שמייהו עורבים ודלמא על שם מקומן מי לא כתיב וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה וקשיא לן קרי לה נערה וקרי לה קטנה וא"ר פדת קטנה דמן נעורן אם כן עורבים מיבעי ליה לימא מסייע ליה הכל שוחטין ואפילו כותי ואפילו ערל ואפילו ישראל מומר האי ערל ה"ד אילימא שמתו אחיו מחמת מילה האי ישראל מעליא הוא אלא פשיטא מומר לערלות אימא סיפא ואפילו ישראל מומר ה"ד אי מומר לדבר אחד היינו מומר לערלות אלא לאו מומר לעבודת כוכבים וכדרב ענן לא לעולם אימא לך מומר לעבודת כוכבים לא דאמר מר: חמורה עבודת כוכבים שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה אלא מומר לאותו דבר וכדרבא מיתיבי מכם ולא כולכם להוצא את המומר מכם בכם חלקתי ולא באומות מן הבהמה להביא בני אדם שדומים לבהמה מכאן אמרו מקבלין קרבנות מפושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבתות בפרהסיא הא גופא קשיא אמרת מכם ולא כולכם להוצא את המומר והדר תני מקבלין קרבנות מפושעי ישראל הא לא קשיא רישא מומר לכל התורה כולה מציעתא מומר לדבר אחד אימא סיפא חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבת בפרהסיא האי מומר היכי דמי אי מומר לכל התורה כולה היינו רישא ואי מומר לדבר אחד קשיא מציעתא אלא לאו הכי קאמר חוץ מן המומר לנסך את היין ולחלל שבתות בפרהסיא אלמא מומר לעבודת כוכבים הוה מומר לכל התורה כולה ותיובתא דרב ענן תיובתא והא מהכא נפקא מהתם נפקא

מעם

לא הוה מפליג נפשיה מינה. לא היה יהושפט מזהר ונבדל ממנו משום חשד כלל אלמא אע"ג דמומר[a] לעבודת כוכבים היה לא הוי מומר לכל התורה כולה: **כעמי כעמך.** דמשמע הרי [b]אתה כמותינו דסומכין עליהו: **כסוסי כסוסיך ה"נ.** לענין איסור והיתר קאמר אלא על כרחך לענין המלחמה קאמר ליה: **בגורן.** כי גורן היו יושבים בחיבה וכריעות ובגאגולה מ' כסנהדרין שאין מושבין זה את זה: **שיהו רואין זה את זה.** להיות שומעין איש את חבירו ומתווכחין זה עם זה עד שתגא הוראה כהלכה שאילו היו יושבין כשורה שלא בעגולה אין בני רחש השורה רואין בני סוף שורתו וכעגולה שלימה לא היו יושבין כדי שיהא מקום לאחת ולבא: **מסייע ליה.** לרב ענן: **על פי הדבור שאני.** שהקב"ה התירו לפי שעה דכתיב (מלכים א' יז) ואת העורבים ציויתי שם לכלכלך: **ואמרמי מילתא כו'.** בתמיהה: **ודלמא על שם מקומן.** שהיו מצור עורב: **מי לא כתיב.** שאדם נקרא על שם מקומו ואפילו יחיד ואף ע"פ שאין מדבר בכל אנשי המקום כגון פלשתים גבעונים אלא באיש אחד דכתיב נערה קטנה: **וקשיא לן קרי לה נערה.** דהכיאה כ' שערות וקרי לה קטנה דמשמע שלא הביאה שתי שערות: **וא"ר פדת.** האי נערה לאו נערה ממש אלא על שם מקומה דמן נעורן. וה"נ אע"ג דלאו בכל בני המקום קאמר שהרי ודאי לכולן לא גילה שהרי נחתא היה מ"מ איכא למימר דמרי גברי הוו וקראן על שם מקומן ואין מזכיר שמם: **עורבייס מבעי ליה.** דלא אתי למטעי בעורבים ממש: **ישראל מעליא הוא.** דאנוס הוא: **אי נימא מומר לדבר אחד.** לאחד מכל המצות לאשמועינן דלא הוה מומר לכל התורה כולה: **שכל הכופר בה כמודה בכל התורה.** דכתיב (במדבר טו) וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה וגו' וילפינן בהוריות (דף ח.) דבעבודת כוכבים מיירי: **מומר לאותו דבר.** לשחיטה ולתיאכון ולאלטריך לאשמועינן דלא תימא כיון דדש ניה בהיתירא דמי ליה אלא ולאי באיסורא דמי ליה ולתיאכון הוא דעבר עליה וכי מזמנינן ליה סכין לא שביק היתירא ואכיל איסורא: **מכם.** אלמא כי יקריב מכם קרבן וגבי נדר או נדבה כתיב הכא כי יקריב משמע כשילבו להקריב: **להוציא המומר.** שאין מקבלין נדבתו: **מכם ככם חילקתי.** כלומר מדכתיב האי מיעוטא דישראל ולא באומות דכתיב אדם אדם[c] מבית ישראל אשר יקריב קרבן לכל נדריכם וגו' בפרשת מומין (ויקרא כב) ותניא לקמן בפירקין (דף יג:) אדם מה תלמוד לומר אדם אדם לרבות העובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות דישראל וגבי דידהו לא כתיב מיעוטא דלכתוב מן האדם כי יקריב קרבן דמשמע ולא כל האדם שמע מינה ככם חלקתי שכשרין מביאין ולא באומות שכולן מתנדבין ומקבלין מהם: **[d]עם הדומה לבהמה.** שאין מקיימין את המצות: מן דכתיב גבי בהמה למעוטי רובע וגרבע [e]הכי דרש ליה בנבח קמא (דף מ:) וכבכורות (דף מא.) ובתמורה (דף מח.): **מפושעי ישראל.** משמע מזידין דתניא במסכת יומא (דף לו:) פשעים אלו המרדים וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מואב פשע בי והיינו מומר. ולקמן מפרש לה ואזיל: **ומנסך את היין.** לעבודת כוכבים[f]: **אי מומר לדבר אחד קשיא מציעתא.** דקתני מקבלין אמפיפא: **אלא לאו ה"ק.** מקבלין קרבנות מפושעי ישראל במומר לדבר אחד חוץ מן המומר לנסך את היין ולחלל שבתות בפרהסיא אלמא מומר לעבודת כוכבים כמומר לכל התורה כולה דמי. אלא מגא תמירא ליה שבא בעבודת כוכבים דהעובד עבודת כוכבים כופר בהקב"ה והמחלל שבת כופר במעשיו ומעיד שקר שלא שבת הקב"ה במעשה בראשית: **והא מכאן נפקא מהתם נפקא.** לאין מקבלין קרבן מן המומרין:

מעם

[a] מנהדרין לו:, [b] שם קיב., [c] קידו מו:, [d] [לעיל ד:], [e] [בס"ת: משומד, יבן לבלן], [f] [שבועות כט., נדרים כה. קידושין מג.], [1] [שבועות כט.] [לקמן יג: עירובין סט:], [2] בס"ת: דמשומד, יבן בבה"ע, [3] ער' במהרש"ל מהרש"א ומהר"ם שיר גדפאות, [4] בס"ת: משומד, יבן לבלן,

הגהות מהר"ב רנשבורג

[a] תי"ה על פי הדבור וכו' דלא הוי על פי הדבור. נ"ב עיין הפאתת שמואל בהגהותיו על מהרש"ל:

מוסף רש"י

סנהדרין. אף על כ"ג, היתה כחצי גורן עגולה. כעגולה היו יושבין כדי שיהי כולן רואין זה את זה, לפי שאם היו יושבין כשורה אין פני הראשונים רואין זה את זה, וכעגולה שלמה אין יושבין לפי שנראין נעלי הדין יכעדים לימנם לדבר כפני כולם, שיהו כולן רואין את העדים ומתקדקין בדבריהם ולא שיהא פני הבאים לשורה זו ואחריהם לזו (סנהדרין לו:). מומר לערלות. מבטנו כמלוה זו (לעיל ד:). להוציא את המומר. לאין מקבלין קרבנות, דממה תשמה מקלתם (ערובין סט:). מכם בכם חלקתי. לאוציא את המומר (לקמן יג:) מלכבש הלי מיעוטא בני ישראל ולא כתיב כי יקריב מן האדם קרבן, ש"מ ישראל הוא דחלק ומיעט מיומר, ולא באומות. שמקבלין קרבן מכולם, כדתניא אים מה ת"ל אים אים, לרבות את הנכריים שנדרין נדרים ונדבות כישראל (ערובין סט:). דאפילו המינין כשרין (לקמן יג:). שדומים לבהמה. רשעים שעשו עצמן כבהמה שאינה מכרת את בוראה, מקבלין מהן קרבן (ערובין שם). מקבלין קרבנות. של נדבה, מפושעי ישראל. דהאי קרא בנדרים ונדבות משמע, דכתיב כי יקריב (שם). כדי שיחזרו בהן בתשובה. ולא דחינן לה בידים מן לא הדרי (שם). אלא לאו הכי קאמר. מקבלין קרבנות מפושעי ישראל המומרים לדבר אחד, חוץ מן המומר לנסך את היין או לחלל שבת. דכמומר לכל התורה דמי. דאימעיטו ליה מכם ולא כולכם (שם).

רבינו גרשום

דלאו עע"ז הוי: אלא מעתה כסוסי כסוסיך הכי נמי כן דלא הוי מפלגי סוסיו דיהושפט מסוסיו ראחאב. הכא נמי מאי דהויא עלי ועילוי עמי תהוי עלך ועילוי עמך ועדיין אומר לך דיהושפט לא אכיל בהדי אחאב ומומר לע"ז הוי מומר לכל התורה: אלא מהכא ראחאב מלך ישראל כו'. דלא הוה מפלגי נפשיה מינה: נימא מסייעא ליה והעורבים מביאין לו לחם. כלומר שייעתא לרב ענן דאמר מומר לע"ז לא הוי מומר לכל התורה דבתיב ורעורבים: לא על פי דיבור שאני. כלומר דבר זה במקום אחר אימא לך מומר לדבר אחד הוי מומר לכל התורה כולה: חמורה ע"ז שכל הכופר בה כמודה בכל התורה כולה דכתיב ועשה אחת מכל מצות ה' איזהו מצוה ששקולה ככל המצות הוי אומר זו ע"ז: מיתיבי מכם ולא כולכם להוציא וכו' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' בכם חלקתי ולא באומות כלומר האומות כולן יכולין להקריב דקיימא לן ערל משלח קרבנותיו טמא משלח קרבנותיו:

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פ"ח מהלכות סנהדרין הלכה ג:
מז ב מיי' פ"ב מהלכות ע"ז הלכה ד:
יז ג מיי' פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ד [וס"ג מהלכות שגגות הלכה ז]:
יח ד מיי' פ"ג מהלכות מעשה"ק הלכה כ:
יט ה מיי' שם הלכה ד:
ו [מיי' פ"ל מהלכות שמת הלכה ט"ו]:
ז [מיי' פ"ל מהלכות ע"ז הלכה ה] טוש"ע י"ד סימן נ סעיף ה:

תורה אור השלם

1. ויאמר אל יהושפט התלך אתי למלחמה רמת גלעד ויאמר יהושפט אל מלך ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך:
מלכים א כב ד
2. ומלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ישבים איש על כסאו מלבשים בגדים בגרן פתח שער שמרון וכל הנביאים מתנבאים לפניהם: מלכים א כב י
3. והערבים מביאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ומן הנחל ישתה: מלכים א יז ו
4. וילכדו שני שרי מדין את ערב ואת זאב ויהרגו את ערב בצור עורב ואת זאב בזיב זאב וירדפו אל מדין וראש ערב וזאב הביאו אל גדעון מעבר לירדן:
שופטים ז ה
5. וארם יצאו גדודים וישבו מארץ ישראל נערה קטנה ותהי לפני אשת ענגן:
מלכים ב ה ב
6. דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליי מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: ויקרא א ב

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מכם וכו' ולגזלה מקודשת מינעין שלא עלתה לבעלים לשם חובה ומביתו לא נפקא אלא שאין יכול להקדישו הס"ד:

שיטה מקובצת

[a] הא לא קשיא רישא במומר לכל התורה מציעתא במומר לדבר אחד: [b] דמשמע הרי אתם כמותינו: [c] דכתיב איש איש מבית ישראל וגו' אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם בפרשת: [d] עם הדומים לבהמה נמחק היכת עם: [e] למעוטי רובע גרבע בדדריש ליה בב"ק: [f] ומנסך לעבודת כוכבים. נ"ב נ"א בס"י ומנסך את היין עובד ע"ז: [1] אלא לומר דקרבן אמר רחמנא. נ"ב נ"א בס"י דקרבנו אמר רחמנא והאי לאו קרבנו הוא וכו': [2] ועוד י"ל דתרתי שמעינן ממכם ולגזלה המקודשת אצטריך דמביתו לא נפקא. וב"ב נ"א כתוס' כ"י ועי"ל דתרתי ש"מ ולגזלה המקודשת אצטריך שלא עלתה לשם חובה דמקרא נדרש לפנין ולאחריו דהיינו אאדם וקרבן. וכס"י אחר כתיב נ"א ועי"ל דתרתי שמעינן ממכם וגזלה מקודשת איצטריך שלא עלתה לו לשם חובה: [3] אלא נוחן טעם לדבר אתא דמרבינן מומר לדבר אחד:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com